

על "גבריאלידה" מאת א. פושקין

בשנת 1821, שנתיים אחרי שובו מן הגלות בהרי הקווקז כתב א. פושקין במשך שבועות מספר את הפואמה "גבריאלידה" – יצירה מבריקה, שכולה מינות ומיניות, קוראת תגר על המשטר הצארי ועושה חוכא ואטלולא מן הסיפור האוונגלי על הולדת ישו. במשך כמעט 100 שנה הועתקה יצירה זו ידנית והופצה בקרב האינטליגנציה הרוסית הצעירה, עד אשר היא ראתה לראשונה אור ברוסיה הסובייטית בשנת 1918. אחד העותקים המסותרים נפל, לידי משטרת הצאר במהלך השנים. פושקין הוחשד, נחקר והתכחש, אלא שהצנזור לא הירפה. פגיעה, ולו מרומזת בדת הנוצרית נחשבה לפשע בל יכופר. דוגמה קטנה: באחד משיריו של פושקין תיקן הצנזור "עיניים שממיות" ל"עיניים כחולות", חרף העיוות הפרוזודי שנגרם לשיר – שמא יפרש הקורא "שממיות" כ"אלוהיות" ... פושקין חי בפחד מתמיד, נוכח הסכנה שתוכח אבהותו על הפואמה, שאז אין זאת והוא יוגלה שנית, ואולי אפילו ייגזר עליו גזר דין מוות. חששותיו מצאו ביטוי באחדים משיריו. הנה אחד מהם:

אל יק. נ. אושקובה / א.ס. פושקין

תרגום מרוסית: י.ג.

מה עָצוּב כִּי תֵאָרֵךְ
הַפְּרִידָה בֵּין כֹּה וְכֹה; אֵךְ
מִבְּטֵן, עֲנֵג וְרֵךְ,
לֹא אוֹכַל לְעַד לְשֹׁכֵחַ.
תִּתְיַסֵּר אֶלְמוֹת רוּחִי;
אֶל-נָא נְחוּמִים וְאֶבֶל –
אֵךְ הָאֵם אֶת תֵּאֲנִיחִי
עַת אֶהְיֶה תְלוּי עַל חֶבֶל?

16 למאי 1827

וכאשר התהדק החבל סביב צווארו, התוודה פושקין במכתב סגור וחתום אישי בפני הצאר ניקולאי ה-1, כי הוא, אכן, האיש שחיבר את הפואמה עוד בשנת 1817 כמעשה שובבות מביש ונפשע, וכעת הוא מוסר את עצמו לחסדו ולטוב ליבו של הצאר. הצאר ניקולאי רשם את החלטתו: "עניין זה ידוע לי לפרטיו והוא תם ונשלם בהחלט". כיום, כמאתיים שנה מאוחר יותר, יכולים אנו באין מפריע לחייך ולהשתעשע על חשבון הסיפור האוונגלי המופרך כל-כך, והנה – לא להאמין! – עדיין בימינו, במאה ה-21 אילו תרגמתי משהו שהיה מתקרב אך במקצת אל דבר מה הלועג לנביא מוחמד – היו חיי תלויים לי מנגד...

יואל נץ

גבריאלידה / א. ס. פושקין

תרגום מרוסית: יואל נץ

ליהודיה הצעירה אפליא
תפלה, כי נשמתה תהא נושעת.
גשי נא הלום, מלאך יפה שלי,
ברכת שלום ואור מברכה את.
כי לישועת חנך קולי ארים,
ולחמדת דמותך, כי יקרה היא
למלך המלכים ולנוצרי,
אשיר בדחילו וביראת שמים
בהכנעה. צלילי הנעימה
את נפש הבתולה אולי ינעימו;
הרוח הקדושה תפקד ברחימו;
היא אדונית הלב והנשמה.

בת שש עשרה, יצור בתולי רוגע,
גבות כהות, זוג גבעתיים נע;
מליט הבד תנועת חמודותיה;
רגלים לדודים; שני פנינה...
העבריה, לחיך נרד נצבעת?
שפתיך מקשט חיך נכלם?
לא יקירה שלי: טעה טועה את,
כי לא אותך – תארתי את מרים.

בלב שדות, הרחק מירושלים,
הרחק מעלז, ממחזר נשך
(השד שולח להפיל בפה) –
את היפיפיה איש לא גילה; היא
רק נהלה חיים שלמים בחן
עם בעלה, איש מכבד, זקן.
בנגרות גרועה ידו היה שולח,
יחיד בכפר את המלאכה יודע.
בעסוקו על פני הכפר סובב
עם המשור, עם הפטיש תמיד הוא,
או עם גרזן ביד, ולא שם לב
לחן הרב שבחיקו לבלב.
אך השחקים לה פור שונה הועידו.
את מבטתה נמנעת מלהרים,
כמותה כציץ שעלעליו סגורים.
הבעל העצל את מזלפו הזניח,
ולא השקה הפרח הנכסף;
חי עם העבריה, כמו הוא אביה,
ספק לה מזונה ולא יסף.

אז אל עליון שלח ממרום רקיע
בשעת רצון, אחי, מבט חומל:
ביפעתה, בחיק בתולי השגיח
של שפחתו, והתרגש האל.
בחכמתו וברוממות הרוח

בְּרָכָה יָבִיא לְכָרֶם הַחֲבוּי –
הַכָּרֶם הַשְּׂכּוּחַ, הַזְּנוּחַ –
בְּקֶרֶן שֹׁפֵעַ שֶׁל תְּגִמּוּל רְאוּי.

הָאֶרֶץ בַּחֲשֻׁכַת הַלַּיִל נִדְמָה;
מַרְיָם שְׁלֹנָה עַל מִצְעִיָה נְמָה.
הָאֵל צִוָּה – נִגְלָה לָהּ חֲזִיוֹן:
מִסְתֵּר הַרְקִיעַ הָעֲלִיוֹן
בְּמִלּוֹא הַתְהַלָּה וְהַתְפָּאֲרַת
אֲצִים, מַפְזִזִים, חוֹפְזִים בְּלִי הָרָף
וּבְעֵלִז מְלֵאכִים בְּהַמוֹנָם,
שְׂרָפִים עֲפִים בְּשֹׁפֵעַ מִכָּל עֶבֶר,
כְּרוּבִים פּוֹרְטִים עַל מִיתְרֵי הַנֶּבֶל,
רַבֵּי הַמְלָאכִים סְפוּנִים דּוּמָם;
פְּנִיָהּ טְמוּנוֹת בְּזִיו פְּנִי הַזֶּהָר
מוֹל נֶצַח נֶצַח נֶצַחִים שֶׁל כֶּסֶף אֵלֶּה –
מִקֵּף בְּעֲנֵנֵי מוֹר לְבָשָׁם;
וּלְפִתְעַ בְּצִלְמוֹ הוּא לְפָנֶיהֶם.
כָּרְעוּ עַל עַב... הַנֶּבֶל הַתְּאֵלָם.
בְּחִיל וּבְרַעְדָה מֵאִין כְּמוֹהָ,
מַרְיָם שְׁפוּפָה שׁוֹמַעַת קוֹל אֵלֶּה:
”אֵת תְּקוּתָהּ הַצְּעִירָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
בְּכָל הָאֶרֶץ רֹאשׁ לְבָנוֹת הַחִיל!
בְּלֶהֱט אֶהְבֶּה קוֹרָא אֵלֶיךָ –
יְהִי חֶלְקֶךָ בְּתִהְלַת הָאֵל.
הַכּוֹנֵן, כִּי יוֹמֶךָ מִפְּצִיעַ:
הִנֵּה דוֹדְךָ אֵל שִׁפְחָתוֹ מִגִּיעַ.”

הַכֶּסֶף שָׁב וּבְעֲנֵנֹת נֶעֱטָף;
הִמָּה שׁוֹב הַצְּבוּר הַמְכֻנָּף,
צְלִילֵי הַנֶּבֶל שׁוֹב רִגְשׁוֹ לְמַעְלָה.
יְדִיָּהּ וּשְׁפָתֶיהָ בְּתַפְלָה לָהּ,
דּוּמָם מוֹל פְּנֵי מְרוֹם נֶצְבָה מַרְיָם.
אֵן מָה כָּל-כֵּן מִסְעִיר אוֹתָהּ מִשֵּׁם?
מָה כֵּה מוֹשֵׁךְ, לוֹכֵד אֵת מִבְטִיָּה?
מִי שֵׁם נֶצַב, בְּבִגְדֵי מְרוֹם מִקֵּף,
אֵינוֹ מְסִיר מִמֶּנָּה תְּכֵל עֵינָיו?
כְּסוּתוֹ הַדָּר, כּוֹבְעוֹ נוֹצוֹת שׁוֹפֵעַ,
גּוֹן אֲבָרוֹתָיו וְתִלְתְּלָיו זֶהָב,
קוֹמָה זְקוּפָה, מִבְּטָב נְבוֹךְ – כָּל אֵלֶּה
הֵם בְּעֵינֶיהָ שֶׁל מַרְיָם כְּפִלָּא;
הוּא לְבָדוֹ אֵת לְבָבָהּ נוֹחַל!
הַיָּדָד, רַב-מְלָאכִים, הוּ, גְּבִרְיָאֵל!
הַכָּל נְגוּז... עַל אֵף תְּלוּנוֹת הַיָּלָד,
כֵּן מִן הַבַּד תְּמוּנַת קְסָמִים אוֹזְלָת,
שֶׁבְּפִנְס הַקְּסָם מְקוֹרָה.

עַם אוֹר הַיְּפִיפִיָּה הַתְּעוֹרְרָה,
הוֹזָה עוֹד בְּעֲנוּג וּבְעֲצָלָת;
מִחְלוּמָה תִּזְהִיר עוֹד וְתִהְיֶה
דְּמוּתוֹ שׁוֹבֵת הַלֵּב שֶׁל גְּבִרְיָאֵל.
שִׁיחַת הָאֵל נְשִׁימָתָה הָאֵיִצָּה,
הַדָּם רְתַח, הַלֵּב דָּפַק מֵהָר.
מַרְיָם אֵת אֵלֶּהיָהּ הָעֲרִיצָה –
אֵן גְּבִרְיָאֵל לְלֵב נֶעֱם יוֹתֵר...
יֵשׁ וְקוֹרָה שֶׁהַשְּׁלִישׁ בְּסִתֵּר
יְקַסִּים אֵת רַעִית הַגְּנֵרֵל.
וְאֵין עֲצָה – יְסָכִים חֲכָם גַּם פְּתִי –

אם כך נגזר הדין בצו גורל.

נדון במוזרות האהבה
(איני מכיר, אלא בזה השיח).
עת שדמנו בלי משים מרתיח
מבט חודר יוקד כלהבה,
עת שנחוש כזבו של געגוע,
ומשאו מכביד על הנשמה,
עוטה עליה סבל ושממה,
הסבל אין שני לו, הקבוע –
או אז בין הידידים הצעירים
מוצאים אך את הנאמן עלינו;
אתו חולקים את כוס היסורים.
שיחנו רם, ובלהט מתעצם הוא...
אחרי אשר לכדנו במעופו
את זה הרגע הענג, ובנחת,
רבת החן על המצע נוכחת,
כה נבוכה עד סף העלפון - - -
אחרי אשר עבר, חלף הסבל,
כבר לא נותר למה להשתוקק –
על זכר אהבה, דברים של הבל,
עם רע זה מרבים להתרפק.

מרגש זה, הו, גם אתה אלה!
תקוד כמונו בה בלהבה.
כי לא מצא בורא עולם מרגוע:
משטף התפלות שבע שבע...
החל כותב תהלים של אהבה,
ושר: "לבי אך אל מרים שלוח,
מאוס מאסתי בתי עולם...
אי האברות? אטוסה אל מרים,
ובחיק יעלת החן רוחי תנוח!.."
ועוד ועוד... כל שמוחו רקח.
האל חבב חרוז, ססגון מזרח.
את גבריאל זמן – ידיד שמים –
בפרוזה את אהבתו הסביר.
שיחם הכניסה גנזה מעין;
מלאך העל נדהם ואף החויר!
מסרת בני ארמניה מספרת,
כמה אלה בשבחו דבר,
וגם מנה אותו שליח-מבשר,
על שום שכה מכשר הוא; ולעת ערב
לחלות את פני מרים אותו שיגר.
אך זה בקש כבוד אחר (בינינו):
שמח בשליחויות, אהב אותן;
גם העביר פתקים הנה והנה
די ברצון, אך הוא גם שאפתן.
עמק בלב פונותיו טמן;
בלב ולב לאל עליון הנהן הוא;
מלאך-שרת... סרסור בלשונו.

אך השטן צרנו ער עדין!
גם לאזניו הגיעה הבשורה,
שעל יהודה האל שם עין;
שהיא יפה מאד ואמורה
מאש הגיהנום להצילנו.
שמע הנכלולי והתעצבן; הוא
החל לרקם. אלה בתוך כך

יָשַׁב בְּטֹל, חֶלֶם חֶלֶם שֶׁל מַגֵּד,
חֶדֶל לְמִשּׁוֹל, כָּל הַיְקוּם נִשְׁכַּח,
אֵךְ הַתְּנַהֵל לְמִי־שְׂרִי, מִנְּגֵד.

הֵיכֵן עֲכָשׂוּ מְרִים, אִשְׁתֵּי יוֹסֵף,
הַעֲגוּמָה? וְמָה טִיב מַעֲשִׂיהָ?
הַרְהוֹר טוֹרֵד לְבָהּ וְלֹא חוֹלֵף,
עֵת שְׁפוּסֶעֶת בְּבִסְתָּן רוֹגֵעַ:
יָשׁוּב נָא הַחֶלֶם הַמְּלַבֵּב.
דְּמוּת הַמְּלֶאךְ מִשְׁרָה עֲצָבוֹת וְנַחַת:
רוּחָה כְּמָהָה אֵלָיו בְּרֵךְ וּבְפָחֵד.
מִצֵּל הַדְּקֵל, זֶךְ הַמַּעֲיָן;
שְׁקֵעָה בְּשִׁרְעָפִים הַיְפִיפִיָּה.
מָה לָּהּ יַפְעֵת פְּרִיחָה, מָה לָּהּ נִיחוּחַ?
גַּם מִן הָעֵינַן אֵינִן לְנַפְשָׁהּ מְרֻגָּע...
וּלְפִתְעַ הַדּוֹרָה וּמְפִלְיָהָ
מוֹפְעֵת דְּמוּת נְחֹשׁ בְּקִשְׁקִשָּׁה.
תְּלִי מְרוֹם הָעֵץ וּמִתְנוּעֵעַ,
לוֹאֵט בְּמַתְק: "אֶהֱוִיבֵת הָאֵל!
רְאִי, עֲבָדְךָ אֲנִי, אֵל נָא תְנוּסִי..."
הֵיִתְכֵן כְּזֹאת? תַּתְמָה וְתַתְּפַעֵל,
וּבְלִי שִׁתְעוּרֵר בְּלֵב הַסּוֹס, הִיא
נְתִנָּה אֲמוּן, בְּמִי? בְּעִזָּאזֵל!

מִי־פִי נְחֹשִׁי קְסוּמָה גּוֹמַעַת:
שְׁפַעַת גּוֹנִים הַדּוֹר, חִיוֹךְ נוֹכַל.
נִסְחָפֶת עַל הַלֵּב קֶצֶת לְהַקֵּל
וְלַהֲפִיג שְׁעוֹת שֶׁל חֶסֶד מְעַשׂ –
שְׁלַחָה מִבֶּט עֲנֵג בּוֹ בְּשִׁטָּן,
וְאֵף פְּצָחָה בְּשִׁיחַ מְסֻכָּן:

"מִי, מִי אַתָּה? נְעִימָתְךָ נִשְׁמַעַת
שְׁקֵטָה וְעֲרֵבָה; אֵךְ אֵל נְכוּן
שְׁאֵת חָוָה אֲמִנּוּ הַנִּכְנָעַת,
אַתָּה הוּא, שְׁלֹטֵעִם מֵעַץ הַדַּעַת
הַדַּחַת – וְתַמְעֵד בְּחִטָּא קְדָמוֹן.
אַתָּה, חֲבִיבוֹתְךָ הַמְּרוֹשְׁשַׁעַת
הַטְּבִיעָה אֶת כָּל גְּזַע הָאָדָם.
אָדָם עַל מוֹ בְּשָׂרוֹ אֶת הַצָּרָה חֶשׁ;
תְּבוֹשׂ!"

"הַפּוֹפִים¹, סְפוּרָם הוּא כַחֵשׁ,
הַצִּלְתִּי אֶת חָוָה מִבוּר אֵידָה!"
"מִמִּי הַצִּלְתִּי?"

"מִן הָאֵל"

"פּוֹשַׁע!"

"הוּא הַתְּאָהֵב –"

"מוֹטֵב שְׁתַּזְהֵר!"

"בְּעַר אֵלֶיךָ –"

"שְׁתַּקֵּי!" –

"עַד לְשֹׁנֵעַ,"

רְבָצָה הַסְּכָנָה לְמִרְאֵשׁ תִּיָּה."

"אַתָּה שְׁקָרָן!"

"חִי אֵל!"

"אַתָּה כּוֹפֵר!"

"תְּקַשִּׁיבִי רַק..."

¹ פּוֹפ – כּוֹמֵר פֶּרְבוֹסְלָאבִי.

בְּדַעְתָּהּ חוֹכְכֵת:
 לֹא טוֹב בִּיחִידוֹת, בְּתוֹךְ בְּסֵתֶן,
 הַטּוֹת אֲזָנִים לְדָבָה מִפְּרֻכָּת,
 וְהִיא יוֹצֵאת מִפִּי שֶׁל הַשֵּׁטָן!
 הָאֵל הַטּוֹב שׁוֹמֵר וְאוֹהֲבֵנִי,
 וְחִמְלָתוֹ מִשְׁעִנֶּת וּמְגֵן הִיא;
 לֹא יַעֲנִישׁ אוֹתִי בְּשֵׁל שִׁיחָה
 עִם הַנְּחֹשׁ, שֶׁהוּא אֲמָנָם תְּמוּהָ,
 אֲבָל נִרְאָה אֲדִיב וְאֵף צָנוּעַ.
 הֵיכֵן הַחֲטָא? שְׁטִיּוֹת, זוֹ אַךְ בְּדִיחָה!
 מִטָּה אֲזָנָה אֶל הַנְּחֹשׁ בְּלִי פֶחַד,
 אֶת גְּבִרְיָאֵל, לְפִי שְׁעָה, שׁוֹכַחַת.
 הַשֵּׁד הָעֶרְמוּמִי בְּגֵאוּנָה
 מְנִיף זָנָב, צָוָאר קִשְׁתֵּי מוֹתָח,
 גּוֹלֵשׁ מִן הָעֵנָף וְאֵל פְּנֵיהָ
 מִפִּיחַ אֶת שְׁקוּי הָאֵהָבָה,
 וְשֹׁחַ:

"יֵשׁ שְׁנֵי בֵּין הַנְּרִטִיבִים:
 מִשָּׁה הַשְּׁמִיעַ סְפוּרֵי בְּדִים,
 מִשׁוּם שֶׁהוּא בִקֵּשׁ רַק לְהִיטִיב עִם
 הַמוֹנִיטִין שְׁלוֹ בְּלֵב הַיְהוּדִי.
 בְּרַב חֲכָמָה וּבְשִׁפְלוּת הַבְּרֶךְ
 עֲמֻדָה רָמָה אֲצֵל הָאֵל בְּצֶר;
 אֲבָל אֲנִי בּוֹחַל בְּרוֹם הַדְּרוֹג,
 וְגַם אֵינְנִי הִיסְטוֹרִיוֹן חֲצֵר!

רְאוּי לְהוֹ, לְבָנוֹת הַחֹן בְּחֶלֶד
 שְׁיִקְנָאוּ בְּלֵהֵט מִבְּטָח;
 דְּמוּתֶךָ הָעֵנָה מֵהֵן נִבְדָּלָת –
 עַל בְּנֵי אָדָם רַב קָסָם לְהֵלֶךְ,
 עַל לְבָבָם לְשֵׁלֵט בְּבֶרֶק הָעֵינַן,
 בְּחִיּוּכָה הַזֶּךְ שְׁמַחָה לְגַמֵּל
 לְכַדֵּי טְרוּף – רַק בְּמִלָּה אוֹ שְׁתִּים,
 כְּנֻטוֹת לְבָן – לְאֵהָב, אוֹ אִם לְחֶדֶל...
 זֶה גּוֹרְלֶךְ; אֶת כְּמוֹ חוּהָ; כְּמוֹהָ
 בְּבוֹסְתָנָה, צָנוּעָה וְחַבִּיבָה
 תִּפְרַח שְׁמוּמָה בְּלִי דַעַת אֵהָבָה.
 כֵּךְ נִהְיָה בְּחִיק הַגֵּן לְפִסְעַ
 עַל גְּדוֹת הַנְּהָרוֹת, אֵין מִלְבָּדָם
 רַק הִיא וְהוּא – חוּהָ לְצַד אָדָם.
 חֲדוּגוֹנִיּוֹת יוֹמָם מִשְׁעַמְמָת;
 לֹא פְּנָאִי אֵינְסוּף, לֹא צֵל חֲרָשָׁה רוּמָם אֶת
 הַלֵּב לְדַעַת אֵהָבָה בְּדִין.
 בְּיוֹם אַךְ יָד בְּיָד טִילוּ בְּנַחַת,
 אֲכָלוּ, שְׁתוּ; בְּלִיל קְסוּם גַּם יַחַד
 לֹא הִתְעַנְּגוּ עַל מִצְחָקֵי דוּדִים...
 נוּ, מָה תֵּאמְרֵי? לֹא צָדֵק וְלֹא חֶסֶד
 אֵל יְהוּדִים אֲכֹזֵר וְשְׁלוּח־רֶסֶן
 מֵאֲשֶׁת אִישׁ כָּלֵל לֹא הִסִּיר מִבְּטָ:
 שְׁמֵר אוֹתָהּ אַךְ לְעִצְמוֹ בְּלֶבֶד...
 הוּ, אֵיזָה אֲשֶׁר לָהּ, כְּבוֹד וְתֵאֵר!
 רְקִיעַ רָם כְּמוֹהוּ כְּבִית סֵהָ:
 לְצֵל מְרַגְלוֹתָיו תִּתְפַּלְּלִי,
 אֶת זִיו יוֹפִיו שְׁבַחִי, תִּתְפַּעֲלִי
 וְתִצְטַנְעִי, כִּי אֶת פְּנֵיו יִזְעִיף, אִם
 מִלָּה עִם רַב הַמְּלֵאכִים תַּחֲלִיפִי...
 זֶה גּוֹרְלָהּ שֶׁל מִי שֶׁהִבּוֹרָא

להיות לו לידידה, אליו קורא.
מה אחר כך? תגמול משמים עד גדש
שירה צרודה בכנסיות של קדש,
נרות, תפלת זקנות בקול מתריס,
עשן מחתות ואיקונין של מתק
דמותך מהן בתפארה נבטת...
גורל נפלא! הידד, כמה עליז!

גורל אשר כזה מלאני צער;
העזתי ליוצרנו להרע,
ולעורר לב נערה ונער.
האם תדעי, כיצד הכל קרה?
זוג תפוחים על עץ – במור בשם אל
(סימן למזל טוב, לחשק סמל),
גילו לה לחנה סתרי חלום.
נעורו בה מיני כמיהות אין פשר,
כמה יפה גופה, גלתה פתאום.
הלב רוטט והנשמה רוגשת:
אצל אדם גלתה את העירים!
ראיתי מיזמי תוסס כיון;
כי התחלה יצרתי חדשה.
הזוג פרש אל עבי החרשה...
מבטיהם חפזו, חפזו ידים...
בין חמודות רגלי הרעיה
היה אדם רוגש בחויה,
ולא ידע בלהט אל-נכון, איך
לא לכבות את אש הלהבה.
בחפושיו אחר מקור הענג
היה אוֹבד עצות בחיק חוה...
מלב גועש באש נשכח הפחד
מזעם הבורא; פרועה, בלהט,
היא במחנינות שפתייה מניעה,
גומלת לאדם מנשיקות פיה;
שטוף גיל צלל אל תהום הנשיה...
מרבד פרחי הגן, הצמחיה,
על זוג האוהבים לפרש הפליאה.

יום מברך! עלסו בין ניס-לא-נים
ולא ידעו כלל את נפשם מנחת.
עינים לא עצמו שניהם גם יחד,
ואת זמנם בלו בנעימים!
האל – וזה ידוע מני קדם –
גרש אותם לעד מגן העדן,
שלח אותם לנוד ולדמם,
מן הבסתן בו השכינה נושקת,
בו אין עמל, כי אך שלנה ושקט
בחיק עצלות הטבע הדומם...
אני הוא, מי שבפניהם, בלשר,
גלה את כל רזי גפוף, שקיקה,
התלהבות, רגוש, דמעות של אשר
מלים של נעם, רך ונשיקה.
אמרי כעת: דברי מינות ורפש?
האם, אכן, אמללתי את אדם?
איני סבור כך, ואך זאת אדע,
כי עם חוה אִנחנו ידידים בנפש".

השד נדם. מרים קפאה בדמי,
מטה אונה לזד הערמומי.

"אולי אמת בפיר", חשבה, "שמעתי:
 אם שבח ואם תהלה – אחת היא –
 האשר גם בפז לא ימכר;
 רק אהבה, ולא דבר אחר...
 ה, אהבה! אך לשם מה, ומהי?..
 דרוכה, ובסקרנות מטה אונים
 לכל תאור ולכל ספור מרשים:
 מיני קרבה ופעולות כאלה,
 דבור נועז, תנוחות, גפוף לפלא
 (כלנו סקרנים לחדושים)...
 הרשם אך הלך והתעצם, עת
 לה התבהר שיחו של הנחש.
 פתאם דמותו החלה נעלמת,
 ולעיניה – חזיון חדש:
 קרוב-קרוב מולה כורע עלם
 יפה מראה; נושא עיניו באלם,
 במין תחנן בלתי מסבר, נואש;
 לואט דבר מה, רוכן, כורע בך,
 עת יד אחת תושיט אליה פרח,
 זו האחרת תקמט פשתן;
 חולפת בו ובגובה נכנסת,
 נוגעת אצבע ענוגה בחסד
 במחמדים... מרים אינה תופסת,
 הכל כל-כך חדש, בלתי מובן.
 תוך כדי כך מין סומק – לא מבשלת –
 על שתי הלחיים התפשט;
 מין חם ענג, ולא תוכל לכבש את
 תנועות בית החזה בלתי שאת.
 שותקה, ולפתע לא אצרה עוד כח;
 חדלה לחשב, לראות, חדלה לשמע;
 ראשה אל חיק הערמומי סמכה,
 "אויה!" ועל הדשא השתטחה...

יקירתי! הלא זו את אשר
 לי תשוקתי בראשונה תנחילי.
 תקנה עזה, חלום שהתגשם –
 עולים בזכרוני. התסלחי לי
 על חטאי, צחוקי המתמם
 בתוך ביתך; המשחקים ההם
 תחת העין הפקוחה של אמא;
 בהחבא הצקתי לך, ויהי מה,
 ולך הנחלתי פרק של חמדה?
 למדתי בסתר את דיך –
 כשאין תנומה ברוכה לעפעפים –
 איך להמתיק את עצב הפרידה,
 עת פעמי הלב הולמים עדין.
 אך נעורין, וי, עכשו בטלים.
 בחייך התם לא עוד שובה את
 שוב לבבות, כי פריחתך גונעת...
 התסלחי לי, יקרה שלי?

אבי חטאי מרים וגדול אויביה,
 שאשמתו זרעת פלצות;
 כי נעמה לך, אויה, זו הפריצות,
 וכי הצלחת במשחק פושע
 לתת שעור לאשת הבורא,
 לגזל תמימות זכה בלי התירא –
 היה גאה במוניטין פוחח;

תִּרְדֹּף, תִּשְׁיג... אַךְ הַשְּׁעָה קִרְבָּה!

הַלֵּילָה רַד. אֹר אַחֲרוֹן כָּבֵה.
הַכֹּל נָדָם. לִפְתָּע, מִשְׁמַיִם
רַב-מַלְאָכִים דּוֹאָה לְבֵן-כְּנָפַיִם,
שְׁלִיחַ אֶהְבֵּה, חֲבִיב הַכֶּס.

מְרִים רוֹאָה אֶת גְּבִרְיָאֵל צוֹנַח –
וּמְלִיטָה בְּפִיחַד אֶת פְּנֵיהָ...
קָם עַל רִגְלָיו הַשֵּׁד נְבוֹךְ, כּוֹעֵס
וְשָׁח אֵלָיו: "הוּ, גְּאוֹתָן מִצְּלִיחַ,
עַל מָה וְלָמָּה צִצְתָּ כָּאֵן פְּתָאִם?
תִּטְשׁ כֶּס אֵל וְאֶת חֲצֵר מְרוֹם?
שְׁלָמָה לְהַפֵּר וּלְהַפְרִיעַ,
וְזוּג שְׁקוּעַ בְּעֵנוּג לְבָלִם?"
רַב-מַלְאָכִים קִנְאִי; עִם זֹאת, בְּנַחַת
הַשִּׁיב לְחֲצִיפוֹת הַמְּבוֹדָחַת:
"אוֹיֵב, שְׂאִין בְּנִשְׁמָתוֹ מֵתָם,
פּוֹחֵז אַכְזֹר, גּוֹלָה חֶסֶר תּוֹחֶלֶת,
עוֹלֵב כֶּךָ בְּמְרִים הַנְּאֻצֶּלֶת –
בְּשָׂאֵלוֹת לַפְּנוֹת אֵלֵי תַעֲזוּ!
חֵישׁ נוֹס מִכָּאֵן מוֹרְד עַד קְצוֹת הַחֶלֶד
וְלֹא, רֹאָה, תִּרְעַד אֶצְלִי, פּוֹחֵז!"
"אֵינִי מִתִּירָא מִחֲצֵרוֹנֵי הַמֶּלֶךְ,
מִמְּלֻכְכִי פְּנֵכָה פְּנוּעִים כְּאֵלָה,
וּמֵן הַסְּרָסוּרִים שֶׁל אֵל עֵלְיוֹן!"
אָמַר הַמְּקַלֵּל וּבְרַב חֲרוֹן
פְּנֵה אֵל גְּבִרְיָאֵל, וַיֵּשׁ מֵאֵין,
הַנְּחִית אֶגְרוֹף הַיֵּשֶׁר לוֹ בְּשָׁנִים.
זוּעַק מִכָּאֵב, שָׁח מִטָּה גְּבִרְיָאֵל,
עַל בְּרֶךְ שְׁמַאל כְּרַע וְהִיטְלִטֵּל;
חֵישׁ הַתַּעֲשֵׂת וּבַחֲמָה בּוֹעֶרֶת,
הֵךְ לְשִׁטָּן אֵל הַרְקָה סְנוּקֶרֶת.
הַשֵּׁד גִּנַּח מִכָּאֵב וְהַחְוִיר.
זָנְקוּ זֶה אֵל גּוֹפּוֹ שֶׁל זֶה בְּקֶשֶׁר
הַדּוּק וּמִסְבֵּךְ עַד אֵין מִתִּיר.
וְכֵךְ הֵם סוֹבְבוּ עַל פְּנֵי הַדָּשָׂא –
אִישׁ לֹא מִרְפָּה, אִישׁ בְּאוֹיְבוֹ מַחְזִיק.
אֵף לֹא אֶחָד מֵן הַנְּצִיִּים מִצְּלִיחַ
אֶת שְׁנוֹא נִפְשׁוֹ לְכַפֵּף וּלְהַכְרִיעַ
בְּמֵאֵמֶץ אוֹ בְּתַרְגִּיל מְבָרִיק.

הֵן תִּזְכְּרוּ גִיל נְעוּרִים פְּרוּעַ
לְעַת אָבִיב, אֵיךְ הַשְׁתּוֹבְבָנוּ אֲזוֹ,
נוֹטְשִׁים כְּתָה, וּבִשְׁדָּה פְּתוּחַ
מִשְׁתַּעֲשָׁעִים בְּמֵאֵבֶק נוּעֵז.
אֵף לֹא אֶחָד מִנְּחִית מִכָּה נִצְחַת...
יָד כָּל מִלְאָךְ בְּיַד צְרוּ תֵּאֲחֹז;
בְּעַל הַגּוּף אֵלִים, הוּא שֵׁד מִשְׁחַת,
אֵךְ לֹא יִכַּל לְצַר הַחֲמַקְמַק.
בְּאֵין מוֹצֵא וְהַכְרַעָה עֲדִין,
אֶת כּוֹבְעוֹ שֶׁל גְּבִרְיָאֵל פֶּרֶק –
זֶה כּוֹבֵעַ הַנוּצוֹת זֶהָב פְּרוּיִם.
תִּפְסֵ לְגְּבִרְיָאֵל בְּשַׁעְרוֹ הַרֵךְ,
מִשְׁךְ בְּכַח רַב – גּוֹו כְּקֶשֶׁת;
נִשְׁמַת מְרִים פּוֹרַחַת וְרוֹגֶשֶׁת,
לְבָה בְּחֶרֶדָה וּבְאֵימָה נִדְרֵךְ
הוֹמָה לְגְּבִרְיָאֵל; כּוֹסְסֵת צַפְרִינְיָה.

צוהל הגיהנום: הידד, הוא מנצח!
אך גבריאאל לפתע מתעשת
מושיט ידו אל האתר בלי מורד
(שבכל קרב, כמעט ואין בו צרד)
בזה האבר בו חטא. השד
קורא למחילה, לא חי לא מת,
כל עוד נפשו בו אל השאול מצליע.

במאבק מוזר צפתה בלי נייע,
עוצרת נשימה, היפיפיה.
גבור הקרב נגש להרגיעה;
רואה אותו ברך ובחן פוסע,
וגל של סמק עז כסה פניה –
לוהבת אהבה והודיה.
הו, מה יפה היתה היהודיה!..

מלים לא לו השיח השליח
וכה דבר אליה גבריאאל:
"מרים הבתולה – מן הרקיע
שלוחה אליך אהבת האל;
זה פרי בטןך מאל, בו מברכה את,
יציל את התבל ואת השאול ימח...
אך לא אסתיר ממך, כי זאת לדעת:
אביו הוא שבועתים מברך!"
בעדינות יד בידה נוגעת
כורע על ברךיו; היא בשקיקה
נושמת עמקות, מבט כובשת.
לפתע העניק לה נשיקה.
הסמיקה נבוכה והוא כרשף
העז ברך לגעת בשדה...
"הנח נא לי!" באין אונים לוחשת
במטר הנשיקות שוב מעדה;
מצניעותה ענף אחרון נגדע...

מה תעשה? ומה יאמר אלה?
הו, אל נא חמודות, אל דאבה:
נשות הסוד אתן של אהבה;
אשה הלוא תדע מאין כמוה
איך להסיט חשד מלב חתן,
את דעת הממחים איך להסיח,
איך לעטות על חטא לוט מעדן,
והעדר צניעות איך להצניע...
הבת הסוררה מאת אמה
שעור של סבל-לכאורה לוקחת,
כמו בתהיה ובחשש גם יחד –
שרויה במבוכה המדמה;
תקום לאה; חמה תאיר ממעל;
פניה יסורים וחדלון.
האם: "תודה לאל!"; נלהב הבעל,
והידיד מקיש כבר בחלון.

שוב רב-המלאכים אל על מרקיע,
עם הבשורה בפני האל מופיע.
האל, בקצר רוח על פניו:
"ברוך הבא!" פוגש בו בשליח,
"אז מה חדש?", "עשיתי המיטב –
אמרתי לה". "ובכן?", "כבר מוכנה היא"
אז אל עליון רמז בעפעפים,

קם מן הכס, ובמחנות שליט
הרחיק את כל הנוכחים, כמו זאוס –
האל שעל יון הקדמונית –
נהג אי אז בהומרוס; אך זהו –
אין זאוס עוד: החכמנו בתכלית!

שטופה בזכרונות מאין כמוה,
מרים, בפינתה, בדומיה,
על גב סדין קמוט טונה כמיהה,
כי שוב ישובו חיש עדנה ונעם.
גל חם חדש מרטיט את החזה.
תוהה, מה גבריאל מתמהמה?
דרוכה לקראת אותו המחה
את כסות הליל הסירה מעליה.
חיוך צף על פניה למפרע;
מאשרה מיפי עירמה;
ממו חנה עולצת הנשמה.
אך תוך שדעתה כל-כך מסחת,
חוטאת במטתה מרים בדמי
ובין לבין רווה ספוק ונחת.
צוחק אתה, השד הערמומי!
לפתע בחלון מן השמים
מגיח יון חמוד לבן כנפים,
חג מעליה, עף ושוב חוזר,
שיר מבדח במקורו פוצח,
ולפתע טס, נוחת אל בין ברכיה,
יושב מעל הנרד ומנקר,
רועד, בועט, הולך סובב, נוגע –
גם במקור גם ברגליו טורח.
הוא, הוא ולא אחר! – חשבה מרים:
דמות יון מסתרת הויה אחרת!
נושאת תפלה, מטה עלי הנרד;
היהודיה צועקת בקול רם,
בוכה מרה, הוין צוהל מנגד,
הומה שכור מאהבה יוקדת,
עד שנופל, ומתנמנם פתאם,
ציץ אהבה מליט באברתו.

הוא עף. מרים לאה, שרויה בהלם:
"הה, מעשי קנדס אשר כאלה!
ראשון, שני, שלישי – ירדו הלום!
מה פלא, כי אחוש אימה ופחד:
זה אחר זה ידעוני בו ביום –
האל, השד והמלאך גם יחד".

האל הכיר – ידוע לכל חי –
ליהודיה, כבנו, את פרי הבטון.
אך גבריאל, בר המזל, בלי רתע
הוסיף לבוא אליה בחשאי.
יוסף, כמו הרבים, רחף בחסד,
אהב את זוגתו המפיסת,
את ישו – כמו יוצא מו חלציו,
על כך הכל יכל אותו אהב!

אמן, אמן! מה סוף לספורנו?
מה שהיה נשכח, חלף, איננו.
הו, גבריאל המכנף: בלי די
לך הקדשתי ממיטב שירי.

שִׁירָה בַּהּ יְשׁוּעָה בְּקֶשׁ אֲרֵהִיבָה –
נָא שְׁמֵר עָלַי, לְתַפְלוּתִי הַקְּשִׁיבָה!
כִּי לֹא אֶהְבְּתִי עַד כְּדֵי כְּפִירָה;
רַק אֶעְרִיץ הָאֱלִילוֹת; פֹּשֵׁעַ,
פֹּחֵז, בּוֹגֵד וְלֹשֵׁד מְשַׁחֵת רַע...
קִבֵּל, בְּמִטּוֹתַא, חֲרֻטָּה מְרָה!
כָּעֵת, מְשַׁרְאִיתִי אֶת הַלְּנָה,
אֲמִיר אֶת אֹרְחוֹתַי עַד בְּלֵי הַכָּר;
כְּמוֹהַ כְּמַרְיִם יָפָה אֲרֹאנָה!
שְׁלָה אֲנִי, אֲנִי וְלֹא אַחֵר.
הַקְּנֶה נָא לְשִׁיחִי כְּשׁוֹף וְרֻטֻט;
כִּי־צַד לְשֹׂאת חֲנִי – גְּלֵה הַסּוּד;
הִצַּת בָּהּ אֶהְבָּה אֵלַי לֹוֹהֲטָת –
שָׂאֵם לֹא כֵן לְבֵן שֶׁטֶן אֶסְגֵּד!
אֶלָּא שְׂאֵמֵר יוֹם לְיוֹם יִבְיַע;
לְאֵט, לְאֵט יִכְסִיפוּ צְדָעִי;
יוֹם נְשׂוֹאִין עִם אֲשֶׁת חֵיק יִגִיעַ,
קִבֵּל מִזְבַּח הַכְּנִסְיָה... וְדִי.
מִי שְׂאֵת נְחוּמִי יוֹסֵף מְרַקִיעַ,
לְעַבְדְּךָ הִיָּה נָא לְמַגֵּן!
מִי שְׁלִמְקוֹרְנָנִים חֲסֵדוֹ מְשַׁפִּיעַ –
בְּרַכְנִי נָא – אֲשׁוּב וְאֶתְחַנֵּן:
תֵּן בְּשִׁלְוָה וּבְעֵנָה לְשִׁקֵּעַ,
גַּם סְבָלְנוֹת הוֹסֵף לִי בְּמַתָּת;
לִישׁוֹן שְׁלוֹ, בְּרַעֲיָה לְבִטָּח,
שְׁלוֹם בֵּית תּוֹן, וְאַהֲבַת זֹולַת!